

Bruxelles, 23. svibnja 2018.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2018/0156 (NLE)

9137/18
ADD 1

AVIATION 72
RELEX 431
CHINE 3

PRIJEDLOG

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	18. svibnja 2018.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2018) 309 final - ANNEX
Predmet:	PRILOG PRIJEDLOGU ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju Sporazuma između Europske unije i Vlade Narodne Republike Kine o sigurnosti civilnog zrakoplovstva

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2018) 309 final - ANNEX.

Priloženo: COM(2018) 309 final - ANNEX



EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.5.2018.
COM(2018) 309 final

ANNEX

PRILOG

PRIJEDLOGU ODLUKE VIJEĆA

**o potpisivanju Sporazuma između Europske unije i Vlade Narodne Republike Kine o
sigurnosti civilnog zrakoplovstva**

SPORAZUM
O SIGURNOSTI CIVILNOG ZRAKOPLOVSTVA
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I VLADE NARODNE REPUBLIKE KINE

EUROPSKA UNIJA i VLADA NARODNE REPUBLIKE KINE (dalje u tekstu pojedinačno „stranka”, a zajednički „stranke”),

PREPOZNAJUĆI stalna kretanja prema multinacionalnom projektiranju, proizvodnji i kretanju aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva,

ŽELEĆI promicati sigurnost civilnog zrakoplovstva, kvalitetu okoliša i usklađenost te olakšati slobodno kretanje aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva,

ŽELEĆI poboljšati suradnju i povećati učinkovitost u području sigurnosti civilnog zrakoplovstva,

UZIMAJUĆI U OBZIR da njihova suradnja može pozitivno doprinijeti poticanju bolje međunarodne usklađenosti standarda i postupaka,

UZIMAJUĆI U OBZIR moguće smanjenje gospodarskog opterećenja nametnutog zrakoplovnoj industriji suvišnim tehničkim pregledima, procjenama i ispitivanjima,

PREPOZNAJUĆI da uzajamno prihvaćanje nalaza o sukladnosti i certifikata mora jamčiti usklađenost s primjenjivim tehničkim propisima ili standardima ekvivalentnima jamstvima koja pružaju postupci vlastite stranke,

PREPOZNAJUĆI da je za svako takvo uzajamno prihvaćanje potrebno stalno povjerenje svake stranke u pouzdanost postupaka utvrđivanja sukladnosti druge stranke u svim područjima obuhvaćenima Sporazumom,

PREPOZNAJUĆI želju stranaka za regulatornom suradnjom u području sigurnosti civilnog zrakoplovstva i ispitivanja utjecaja na okoliš i certifikata na temelju stalne komunikacije i uzajamnog povjerenja,

PREPOZNAJUĆI obveze stranaka u okviru bilateralnih, regionalnih i multilateralnih sporazuma koji se odnose na sigurnost civilnog zrakoplovstva i usklađenost s okolišem,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Ciljevi

Ciljevi ovog Sporazuma su:

- (a) omogućiti uzajamno prihvaćanje nalaza o sukladnosti i certifikata koje izdaju nadležna tijela bilo koje stranke kako je navedeno u prilogima ovom Sporazumu;
- (b) olakšati multinacionalnu dimenziju industrije civilnog zrakoplovstva;
- (c) olakšati i promicati slobodno kretanje aeronautičkih proizvoda i usluga civilnog zrakoplovstva;
- (d) promicati suradnju u svrhu postizanja visoke razine sigurnosti civilnog zrakoplovstva i usklađenosti s okolišem.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „odobrene organizacije” znači sve pravne osobe koje je nadležno tijelo jedne od stranaka ovlastilo za upotrebu privilegija koji se odnose na predmet u okviru područja primjene ovog Sporazuma;
- (b) „certifikat” znači svako odobrenje, licencija ili drugi dokument koji se izdaje kao oblik priznavanja usklađenosti aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva, organizacije ili osobe s primjenjivim zahtjevima iz mjerodavnog zakonodavstva stranke;
- (c) „aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva” znači svaki civilni zrakoplov, motor zrakoplova, propeler ili podsklop zrakoplova, uređaj ili dio, ugrađen ili za ugradnju u njima;
- (d) „nadležno tijelo” znači vladina agencija ili tijelo koje je stranka za potrebe ovog Sporazuma imenovala za primjenu zakonskog prava procjene usklađenosti i praćenje upotrebe aeronautičkih proizvoda, usluga, operacija zrakoplova ili certifikata civilnog zrakoplovstva unutar nadležnosti stranke te koje može poduzeti provedbene mjere kako bi se osiguralo da je u skladu s primjenjivim pravnim zahtjevima unutar nadležnosti te stranke;
- (e) „imenovani predstavnici” znači bilo koja pravna ili fizička osoba ovlaštena zakonom da provodi procjenu usklađenosti i utvrđuje rezultate u ime Uprave za civilno zrakoplovstvo Kine;
- (f) „praćenje” znači povremeni nadzor koji provodi nadležno tijelo radi utvrđivanja trajne usklađenosti s odgovarajućim primjenjivim pravnim zahtjevima;
- (g) „tehnički predstavnik” za Vladu Narodne Republike Kine znači Uprava za civilno zrakoplovstvo Kine (CAAC), a za Europsku uniju Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (EASA).

Članak 3.

Područje primjene

1. Područje suradnje na temelju ovog Sporazuma uključuje sljedeća područja:
 - (a) svjedodžbe plovidbenosti i praćenje aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva;
 - (b) ispitivanje utjecaja na okoliš i certifikati aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva;
 - (c) certificiranje i praćenje projektnih i proizvodnih organizacija;
 - (d) certificiranje i praćenje organizacija za održavanje;
 - (e) licenciranje i izobrazba osoblja;
 - (f) operacije zrakoplova;
 - (g) usluge u zračnom prometu i upravljanje zračnim prometom; i

- (h) druga područja obuhvaćena prilogima Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisanoj u Chicagu 7. prosinca 1944. (dalje u tekstu „Konvencija”).
2. Za pitanja u okviru područja primjene ovog Sporazuma stranke sastavljaju priloge i povezane provedbene postupke u kojima se opisuju uvjeti i metode za uzajamno prihvaćanje nalaza o sukladnosti i certifikate, uključujući potrebne prijelazne odredbe, ako se slažu da su standardi, pravila, prakse, postupci i sustavi civilnog zrakoplovstva svake od stranaka zadovoljavajuće istovjetni ili kompatibilni da omogućuju prihvaćanje certifikata i nalaza o sukladnosti s dogovorenim standardima jedne sporazumne stranke u ime druge. Tehničke razlike između sustava civilnog zrakoplovstva stranaka obrađuju se u prilogima.

Članak 4.

Opće obveze

1. Svaka stranka mora prihvatiti nalaze o sukladnosti i certifikate nadležnih tijela druge stranke u skladu s uvjetima utvrđenima u prilogima ovom Sporazumu, uključujući potrebne prijelazne odredbe, koji čine njegov sastavni dio.
2. Osim kako je navedeno u prilogima ovom Sporazumu, ovaj se Sporazum ne tumači kao da podrazumijeva uzajamno prihvaćanje ili priznavanje standarda ili tehničkih propisa druge stranke.
3. Za potrebe ovog Sporazuma nalazima imenovanih predstavnika ili odobrenih organizacija koje su primjenjivim zakonodavstvom bilo koje stranke ovlaštene donositi jednake nalaze kao nadležno tijelo dodjeljuje se jednaka valjanost kao nalazima nadležnog tijela.
4. Stranke osiguravaju da su njihova nadležna tijela i dalje sposobna ispuniti svoje dužnosti na temelju ovog Sporazuma, uključujući njegove priloge.
5. Svaki tehnički predstavnik može sudjelovati u unutarnjim aktivnostima osiguranja kvalitete drugih predstavnika, u skladu s postupcima utvrđenima u prilogima ovom Sporazumu, da bi se osiguralo stalno povjerenje stranaka u pouzdanost postupaka utvrđivanja sukladnosti druge stranke.

Članak 5.

Očuvanje regulatornih ovlaštenja i zaštitnih mjera

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se u smislu ograničavanja ovlaštenja stranke da:
 - A. zakonodavnim, regulatornim i administrativnim mjerama odredi razinu zaštite koju smatra primjerenom za sigurnost, okoliš ili na neki drugi način s obzirom na rizike unutar područja primjene ovog Sporazuma;
 - B. poduzme sve prikladne i hitne mjere kada postoji opravdani rizik da proizvod, usluga ili aktivnost unutar područja primjene ovog Sporazuma može:
 - (a) ugroziti zdravlje ili sigurnost osoba ili okoliša;

- (b) nije u skladu s primjenjivim zakonodavnim, regulatornim i administrativnim mjerama te stranke; ili
 - (c) na drugi način ne ispunjava zahtjev unutar područja primjene primjenjivog Priloga ovom Sporazumu.
- 2. Kada bilo koja stranka poduzima mjere u skladu sa stavkom 1. ovog članka, pismenim putem unutar 15 radnih dana od poduzimanja tih mjera obavješćuje drugu stranku te navodi razloge za to.
- 3. Poduzete mjere na temelju ovog članka stranke ne tumače kao povredu odredbi ovog Sporazuma.

Članak 6.

Komunikacija

- 1. Pri potpisivanju ovog Sporazuma stranke jednu drugu obavješćuju o relevantnim kontaktnim točkama za provedbu ovog Sporazuma.
- 2. Sve obavijesti između stranaka i/ili nadležnih tijela povezane s provedbom ovog Sporazuma na engleskom su jeziku.
- 3. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o svojem nadležnom tijelu ili nadležnim tijelima.

Članak 7.

Regulatorna suradnja, uzajamna pomoć i transparentnost

- 1. Svaka stranka osigurava da je druga stranka obaviještena o svim njezinim relevantnim zakonima, propisima, standardima i zahtjevima, kao i o sustavu za izdavanje certifikata.
- 2. Stranke se međusobno obavješćuju o predloženim znatnim revizijama relevantnih zakona, propisa, standarda i zahtjeva kao i sustava za izdavanje certifikata ovisno o tome koliko te revizije mogu utjecati na ovaj Sporazum. U mjeri u kojoj je to moguće uzajamno će si omogućiti slanje primjedbi na te revizije te će uzeti u obzir te primjedbe.
- 3. Tehnički predstavnici mogu razviti postupke o regulatornoj suradnji unutar područja primjene ovog Sporazuma.
- 4. Radi istraživanja i rješavanja sigurnosnih pitanja stranke jedna drugoj mogu dopustiti da kao promatrač sudjeluju u nadzornim aktivnostima druge stranke kako je navedeno u odgovarajućem Prilogu.
- 5. Radi nadzora i inspekcijskih pregleda nadležna tijela svake stranke uzajamno si pomažu s ciljem ostvarivanja neometanog pristupa reguliranim subjektima pod svojom nadležnošću.

Članak 8.

Razmjena sigurnosnih informacija

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 10. i u skladu sa svojim primjenjivim zakonodavstvom stranke su suglasne:

- (a) na zahtjev te pravodobno uzajamno si pružiti informacije dostupne tehničkim predstavnicima o nesrećama, ozbiljnim nezgodama ili događajima u vezi s proizvodima, uslugama ili aktivnostima obuhvaćenima priložima ovom Sporazumu i
- (b) razmjenjivati druge sigurnosne informacije u skladu s postupcima koje su razvili tehnički predstavnici.

Članak 9.

Suradnja u aktivnostima provedbe

Stranke su suglasne, podložno primjenjivim zakonima i propisima, na zahtjev i ovisno o raspoloživosti potrebnih sredstava te uz pomoć tehničkih predstavnika ili nadležnih tijela omogućiti uzajamnu suradnju i pomoć tijekom istraga ili provedbe mjera unutar područja primjene ovog Sporazuma. Osim toga, kada su posrijedi zajednički interesi obiju stranaka, bez odgode uzajamno se obavješćuju o svim istragama.

Članak 10.

Povjerljivost te zaštita vlasničkih podataka i informacija

1. Svaka stranka suglasna je štititi povjerljivost podataka i informacija koje na temelju ovog Sporazuma dobije od druge stranke, podložno svim ograničenjima svojeg zakonodavstva.
2. Stranke u skladu sa svojim zakonodavstvima ne smiju trećoj strani, uključujući javnost, otkriti niti dopustiti nadležnom tijelu da otkrije bilo kakve podatke i informacije koje su primale jedna od druge na temelju ovog Sporazuma, ako te informacije ili podaci predstavljaju poslovne tajne, intelektualno vlasništvo, povjerljive poslovne ili financijske informacije, vlasničke podatke ili informacije koje se odnose na aktualnu istragu. S tim se ciljem ti podaci i informacije smatraju povjerljivima, vlasničkim podacima ili poslovnom tajnom i jasno se prema potrebi označavaju kao takvi.
3. Stranka ili nadležno tijelo pri dostavljanju podataka i informacija drugoj stranci ili nadležnom tijelu druge stranke može označiti dio podataka i informacija koji smatra izuzetima od otkrivanja.
4. Ako se stranka ne slaže s oznakom druge stranke da su dostavljeni podaci i informacije povjerljivi, vlasnički ili poslovna tajna, može za rješavanje tog problema zatražiti savjetovanje s drugom strankom u skladu s odredbama članka 15.
5. Svaka stranka poduzima sve razumne mjere opreza potrebne za zaštitu od neovlaštenog otkrivanja podataka i informacija dobivenih na temelju ovog Sporazuma.
6. Stranka koja prima podatke i informacije od druge na temelju ovog Sporazuma ne stječe nikakva vlasnička prava na intelektualno ili industrijsko vlasništvo time što ih je primila od druge stranke.

Članak 11.

Zajednički odbor stranaka

1. Osniva se zajednički odbor koji čine predstavnici svih stranaka. Zajednički odbor odgovoran je za učinkovito funkcioniranje Sporazuma i redovito se sastaje radi ocjenjivanja učinkovitosti njegove provedbe.
2. Zajednički odbor može razmotriti svako pitanje koje se odnosi na funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma. Posebno je odgovoran za:
 - (a) rješavanje pitanja povezanih s primjenom i provedbom ovog Sporazuma, uključujući njegove priloge;
 - (b) razmatranje načina poboljšavanja funkcioniranja Sporazuma i slanje odgovarajućih preporuka strankama radi izmjene Sporazuma u skladu s člankom 17.;
 - (c) donošenje izmjena priloga;
 - (d) koordiniranje razvoja i donošenja novih priloga u skladu s člankom 17.; i
 - (e) donošenje, prema potrebi, radnih postupaka o regulatornoj suradnji i transparentnosti za sve aktivnosti iz članka 3.
3. Zajednički odbor sastavlja i donosi vlastiti poslovnik.

Članak 12.

Nadoknada troškova

Svaka stranka nastoji osigurati da su sve naknade ili troškovi koje je tehnički predstavnik nametnuo pravnoj ili fizičkoj osobi čije su aktivnosti regulirane ovim Sporazumom pravedne, razumne i razmjerne pruženim uslugama i ne predstavljaju prepreku trgovini.

Članak 13.

Drugi sporazumi

1. Osim ako nije drukčije navedeno u prilogima, obveze sadržane u sporazumima koje je bilo koja stranka sklopila s trećom državom koja nije stranka ovog Sporazuma ne obvezuju drugu stranku Sporazuma.
2. Stupanjem ovog Sporazuma na snagu zamjenjuju se svi bilateralni sporazumi o sigurnosti zračnog prometa ili dogovori između Vlade Narodne Republike Kine i država članica Europske unije o pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom za koje je dogovoreno stupanje na snagu u skladu s odredbama članka 3.
3. Stupanjem ovog Sporazuma na snagu tehnički predstavnici poduzimaju potrebne mjere za izmjenu ili raskid prethodnih sporazuma između stranaka, prema potrebi.
4. Ovaj Sporazum, u skladu sa stavkom 2. ovog članka, ne utječe na prava i obveze stranaka na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma.

Članak 14.

Primjena

1. Ovaj se Sporazum, s jedne strane, primjenjuje na regulatorni sustav civilnog zrakoplovstva Narodne Republike Kine i, s druge strane, na regulatorni sustav civilnog zrakoplovstva Europske unije.

2. Moguće proširivanje i uključivanje trećih zemalja radi ostvarivanja najveće koristi od Sporazuma zajednički je cilj stranaka. U tu svrhu zajednički odbor osnovan na temelju članka 11. prema potrebi razmatra uvjete i postupke, uključujući bilo kakve izmjene ovog Sporazuma potrebne za pristup trećih zemalja Sporazumu.

Članak 15.

Savjetovanje i rješavanje sporova

1. Stranke poduzimaju sve mjere za rješavanje međusobnih sporova u pogledu međusobne suradnje na temelju ovog Sporazuma na najnižoj mogućoj tehničkoj razini savjetovanjem u skladu s odredbama iz priloga ovom Sporazumu.
2. U slučaju da sporovi nisu riješeni kako je opisano u stavku 1. ovog članka, bilo koji tehnički predstavnik može proslijediti spor zajedničkom odboru osnovanom na temelju članka 11. koji daje savjete o tom pitanju.
3. Neovisno o odredbama iz stavaka 1. i 2. ovog članka svaka stranka može zatražiti savjetovanje s drugom strankom o bilo kojem pitanju povezanom sa Sporazumom. Druga stranka pristupa savjetovanju u dogovoreno vrijeme u roku od 45 dana.

Članak 16.

Suspenzija obveza uzajamnog prihvatanja

1. Stranka može djelomično ili u potpunosti suspendirati obveze prihvatanja navedene u Prilogu ovom Sporazumu ako druga stranka ne ispuni svoje obveze navedene u Sporazumu i njegovim prilogima.
2. Stranka će prije suspenzije obveza prihvatanja zatražiti savjetovanje u skladu s člankom 15. Ako se savjetovanjem ne riješi spor o bilo kojem prilogu, stranka može obavijestiti drugu stranku o namjeri suspenzije prihvatanja nalaza o sukladnosti i certifikata na temelju Priloga koji je uzrok spora. Ta obavijest mora biti u pisanom obliku i sadržavati razloge suspenzije.
3. Ta suspenzija stupa na snagu 30 dana nakon datuma obavijesti, osim ako stranka koja je pokrenula suspenziju pisanim putem prije isteka tog razdoblja obavijesti drugu stranku o povlačenju obavijesti. Ta suspenzija ne utječe na valjanost nalaza o sukladnosti i certifikata koje je donijelo nadležno tijelo predmetne stranke prije datuma stupanja na snagu obavijesti. Svaka suspenzija koja je stupila na snagu može se odmah opozvati razmjenom pisanih dopisa između stranaka poslanih u tu svrhu.

Članak 17.

Stupanje na snagu, raskid i izmjena

1. Ovaj Sporazum, uključujući njegove priloge, stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma kada stranke izmijene diplomatske note kojima potvrđuju završetak svojih postupaka za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

2. Sporazum, uključujući njegove priloge, obvezujući je za obje stranke i ostaje na snazi dok ga jedna od stranaka ne raskine.
3. Stranka može raskinuti ovaj Sporazum u bilo kojem trenutku šest mjeseci nakon pisane obavijesti poslane drugoj stranci, osim ako ta obavijest o raskidu nije povučena uz uzajaman pristanak stranaka prije isteka tog razdoblja.
4. Nakon obavijesti o raskidu ovog Sporazuma u cijelosti ili njegovih priloga stranke nastavljaju s ispunjavanjem obveza na temelju Sporazuma ili priloga do datuma kada raskid stupa na snagu.
5. Raskid ovog Sporazuma ne utječe na valjanost bilo kojeg certifikata koju su dodijelile stranke u skladu s uvjetima ovog Sporazuma, uključujući njegove priloge.
6. Stranke mogu izmijeniti ovaj Sporazum uz obostranu pisanu suglasnost. Izmjena ovog Sporazuma stupa na snagu na dan posljednje pisane obavijesti jedne stranke drugoj stranci da su dovršeni njezini unutarnji postupci za stupanje na snagu. Izmjena priloga stupa na snagu odlukom zajedničkog odbora osnovanog u skladu s člankom 11.
7. Ako stranka želi izmijeniti Sporazum uklanjanjem ili dodavanjem jednog ili više priloga, a istodobno očuvati druge priloge, stranke ovaj Sporazum moraju izmijeniti konsenzusom u skladu s postupcima iz ovog članka. Ako nije postignut konsenzus o očuvanju drugih priloga, Sporazum se raskida šest mjeseci od datuma obavijesti osim ako se stranke usuglase drugačije.
8. Svaki pojedini Prilog koji se donese nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma u skladu s odredbama članka 3. stupa na snagu na temelju odluke zajedničkog odbora osnovanog u skladu s člankom 11.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum sastavljen u dva primjerka, u XX, XX. XXX 201X. na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i kineskom jeziku, pri čemu je svaka verzija jednako vjerodostojna. U slučaju razlika u tumačenju verzija na engleskom jeziku ima prednost.

ZA EUROPSKU UNIJU / ZA VLADU NARODNE REPUBLIKE KINE

CERTIFIKACIJA PLOVIDBENOSTI I UTJECAJA NA OKOLIŠ**1. PODRUČJE PRIMJENE**

- 1.1. Ovaj Prilog obuhvaća 1) uzajamno prihvaćanje nalaza o sukladnosti, certifikata i dokumentacije i 2) tehničku podršku za:
- (a) plovidbenost i kontinuiranu plovidbenost aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva (dalje u tekstu „proizvodi”);
 - (b) projektne i proizvodne organizacije; i
 - (c) buku, ispuštanje goriva, ispušne emisije te emisije ugljičnog dioksida ako je to primjenjivo.
- 1.2. Rabljeni ili obnovljeni motori, propeleri, dijelovi i uređaji kada se razmatraju pojedinačno nisu obuhvaćeni područjem primjene ovog Priloga. Rabljeni zrakoplovi obuhvaćeni su područjem primjene ovog Priloga.
- 1.3. Odobrenja proizvođača dijelova izdana u okviru kineskog sustava nadzora plovidbenosti nisu obuhvaćena područjem primjene ovog Priloga.

2. DEFINICIJE

- 2.1. Za potrebe ovog Priloga primjenjuju se sljedeće definicije:
- (a) „izvješće o evaluaciji zrakoplova” znači izvješće koje je izradila Skupina za evaluaciju zrakoplova u skladu s poglavljem 15. pravila certificiranja CCAR-21-R4. Izvješće o evaluaciji zrakoplova nije izravno obuhvaćeno certifikatom tipa CAAC ili ovjerom certifikata tipa, već ga ocjenjuje Skupina za evaluaciju zrakoplova u sustavu CAAC u svrhu podrške operativnih aspekata za određeni tip za koji je odgovoran nositelj certifikata tipa;
 - (b) „oznaka odobrenja plovidbenosti” znači izjava osobe ili organizacije pod regulatornim nadzorom stranke izvoznice da je novi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva, osim cjelovitog zrakoplova, sukladan odobrenom projektu i primjeren za sigurnu upotrebu. Obrazac AAC-038 CAAC-a i obrazac 1 EASA-e oznake su odobrenja plovidbenosti;
 - (c) „tijelo za certificiranje” znači tijelo koje je izdalo certifikat projekta u svojstvu tijela koje za proizvod obavlja dužnosti države projekta;
 - (d) promjene projekta tipa razvrstavaju se u manje i veće. „manja izmjena” je izmjena koja nema znatnog učinka na masu, ravnotežu, izdržljivost konstrukcije, pouzdanost, operativne karakteristike, buku, ispuštanje goriva, ispušne emisije ili druge karakteristike koje utječu na plovidbenost proizvoda. Sve su druge izmjene „veće izmjene”;
 - (e) „certifikat projekta” znači oblik priznavanja stranke da projekt ili promjena projekta aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva zadovoljava standarde plovidbenosti i, ako je primjenjivo, zahtjeve u području zaštite okoliša, a osobito buke, ispuštanja goriva ili ispušnih emisija, uspostavljene važećim zakonodavstvom te stranke.
 - (f) „operativni zahtjevi povezani s projektom” znači operativni zahtjevi, uključujući zahtjeve u području zaštite okoliša koji utječu na projektna svojstva

proizvoda ili podatke o projektu povezane s upotrebom ili održavanjem proizvoda zbog kojih ispunjava uvjete za određenu vrstu upotrebe;

- (g) „izvoz” znači postupak kojim se aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva prenosi iz jednog regulatornog sustava u drugi;
- (h) „svjedodžba o plovidbenosti za izvoz” znači izvozna deklaracija kojom stranka izvoznica, a u slučaju rabljenog zrakoplova nadležno tijelo države u kojoj je proizvod registriran i iz koje se izvozi, potvrđuje da cijeli zrakoplov ispunjava zahtjeve o plovidbenosti i zaštiti okoliša stranke uvoznice;
- (i) „stranka izvoznica” znači stranka iz čijeg se sustava za nadzor proizvodnje izvozi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva;
- (j) „uvoz” znači postupak kojim se aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva uvodi u regulatorni sustav;
- (k) „stranka uvoznica” znači stranka u koju se uvozi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva;
- (l) „odobrenje izmjene projekta” znači certifikat projekta koji izdaje Uprava za civilno zrakoplovstvo Kine za odobrenje manjih izmjena odobrenog projekta tipa od strane organizacije ili osobe koja nije nositelj odobrenja projekta tipa;
- (m) „podaci o operativnoj prikladnosti” znači skup podataka koje proizvođači zrakoplova moraju utvrditi i koji se trebaju odobriti u skladu s dijelom 21.A.15 d) EASA-e iz Uredbe (EU) br. 748/2012. Podaci o operativnoj prikladnosti odobravaju se kao dio certifikata tipa koji izdaje tehnički predstavnik Europske unije u svrhu podrške operativnih aspekata za određeni tip za koji je odgovoran nositelj certifikata tipa;
- (n) „odobrenje za proizvodnju” znači odobrenje koje izdaje jedna stranka organizaciji koja ispunjava primjenjive proizvodne propise na snazi u toj stranci;
- (o) „tijelo za ovjeru” znači tehnički predstavnik koji automatski prihvaća ili ovjerava certifikat koji je izdalo tijelo za certificiranje, kako je navedeno u ovom Prilogu.

3. ODBOR ZA NADZOR CERTIFIKACIJE

3.1. Osnivanje i sastav Odbora za nadzor certifikacije

- 3.1.1. Osniva se tehničko koordinacijsko tijelo pod zajedničkim vodstvom tehničkih predstavnika pod nazivom Odbor za nadzor certifikacije, koje je odgovorno zajedničkom odboru stranaka. On uključuje predstavnike svakog tehničkog predstavnika.
- 3.1.2. Odbor za nadzor certifikacije donosi svoj poslovnik.
- 3.1.3. Zajedničko vodstvo može pozvati dodatne sudionike da olakšaju ispunjenje mandata Odbora za nadzor certifikacije.

3.2. Mandat

- 3.2.1. Odbor za nadzor certifikacije redovito se sastaje da bi se osigurali učinkovito funkcioniranje i provedba ovog Priloga. Njegove su zadaće ponajprije:
 - (a) doprinos smanjenju razlika između regulatornih sustava, standarda i postupaka certifikacije stranaka;
 - (b) izrada, odobravanje i revizija tehničkih provedbenih postupaka opisanih u stavku 4.2.;
 - (c) razmjena informacija o glavnim sigurnosnim pitanjima i, prema potrebi, priprema akcijskih planova za njihovo rješavanje;
 - (d) rješavanje tehničkih pitanja za koja su odgovorna nadležna tijela i koja utječu na provedbu ovog Priloga;
 - (e) prema potrebi, razvoj učinkovitih načina suradnje, tehničke podrške i razmjene informacija o sigurnosnim zahtjevima i zahtjevima u području zaštite okoliša, sustava certificiranja, upravljanja kvalitetom i standardizacije;
 - (f) prijedlog izmjena ovog Priloga zajedničkom odboru stranaka;
 - (g) u skladu s odredbama stavka 5.2.2. uređivanje postupaka da bi se osiguralo stalno povjerenje stranaka u pouzdanost postupaka utvrđivanja sukladnosti druge stranke;
 - (h) analiza provedbe postupaka iz stavka (g) i poduzimanje mjera u vezi s njima.
- 3.2.2. Odbor za nadzor certifikacije izvješćuje zajednički odbor stranaka o neriješenim pitanjima i osigurava provedbu odluka zajedničkog odbora stranaka u vezi s ovim Prilogom.

4. PROVEDBA

4.1. Nadležna tijela

- 4.1.1. Tijela za certificiranje projekta su:
 - (a) za Vladu Narodne Republike Kine: Uprava za civilno zrakoplovstvo Kine (CAAC); i

- (b) za Europsku uniju: Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (EASA).
- 4.1.2. Tijela za certificiranje proizvodnje su:
 - (a) za Vladu Narodne Republike Kine: Uprava za civilno zrakoplovstvo Kine (CAAC); i
 - (b) za Europsku uniju: Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (EASA) i nadležna tijela država članica Europske unije.

4.2. Tehnički provedbeni postupci

- 4.2.1. Odbor za nadzor certifikacije izrađuje radne postupke pod nazivom „tehnički provedbeni postupci” za lakšu provedbu ovog Priloga, osobito određivanjem zahtjeva za sučelje i aktivnosti između nadležnih tijela.
- 4.2.2. U tim tehničkim provedbenim postupcima razmatrat će se razlike između sustava za certifikaciju plovidbenosti i utjecaja na okoliš svake stranke.

4.3. Razmjena i zaštita povjerljivih te vlasničkih podataka i informacija

- 4.3.1. Razmijenjeni podaci i informacije u okviru aktivnosti unutar područja primjene ovog Priloga podliježu odredbama iz članka 10. Sporazuma.
- 4.3.2. Podaci i informacije razmijenjeni tijekom aktivnosti ovjere ograničeni su prirodom i sadržajem na ono što je potrebno za dokazivanje sukladnosti s primjenjivim tehničkim zahtjevima kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.3.3. Svako neslaganje povezano sa zahtjevom nadležnog tijela ili tehničkog predstavnika za pristup podacima ili informacijama rješava se postupkom postupne eskalacije kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima. Svaka stranka zadržava pravo da predmet neslaganja uputi Odboru za nadzor certifikacije u svrhu rješavanja.

4.4. Projekt

- 4.4.1. Opće odredbe
- 4.4.1.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve certifikate projekta i njihove izmjene unutar područja primjene definiranog u stavku 1. ovog Priloga, a osobito:
 - (a) certifikate tipa uključujući, ako je primjenjivo, podatke o operativnoj prikladnosti;
 - (b) dodatne certifikate tipa uključujući, ako je primjenjivo, podatke o operativnoj prikladnosti;
 - (c) odobrenja izmjene projekta;
 - (d) odobrenja popravka projekta;
 - (e) odobrenja za dijelove i uređaje.

- 4.4.1.2. Tehnički predstavnici na pojedinačnoj osnovi pristupaju ograničenim certifikatima tipa koje je izdao europski tehnički predstavnik i certifikatima tipa za zrakoplove ograničene kategorije koje je izdao kineski tehnički predstavnik kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.4.1.3. Za provedbu ovog Priloga stranke su suglasne da, podložno kontinuiranim zahtjevima za kvalifikacije kako je definirano u stavku 5. ovog Priloga:
- (a) u europskom regulatornom sustavu demonstracija sposobnosti bilo koje projektne organizacije da preuzme odgovornost dovoljno se nadzire u okviru sustava certificiranja projektnih organizacija;
 - (b) u kineskom regulatornom sustavu demonstracija sposobnosti projektne organizacije osigurava se u okviru sustava osiguranja projekta i izravnim kontrolama tehničkog predstavnika; Taj sustav omogućuje jednakovrijednu neovisnu razinu provjera usklađenosti.
- 4.4.1.4. Zahtjev za certifikat projekta šalje se tijelu za ovjeru putem tijela za certificiranje, prema potrebi i kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.4.2. Razina uključenosti tijela za ovjeru
- 4.4.2.1. Razina uključenosti tijela za ovjeru tijekom postupka ovjere definirana u stavku 4.4.5. ovog Priloga i opisana u tehničkim provedbenim postupcima većinom je određena:
- (a) iskustvom i evidencijom nadležnog tijela druge stranke kao tijela za certificiranje;
 - (b) već stečenim iskustvom tijela za ovjeru tijekom prethodnih ovjera s nadležnim tijelom druge stranke;
 - (c) prirodom ovjerenog projekta, rezultatima i iskustvom tijela za ovjeru s podnositeljem; i
 - (d) ishodom početnih i daljnjih procjena zahtjeva za kvalifikacije kako je definirano u stavku 5.2.

- 4.4.2.2. Tijelo za ovjeru tijekom prve ovjere određene kategorije proizvoda primjenjivat će posebne postupke i nadzor, osobito na postupke i metode tijela za certificiranje, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima. Za bilo kakav dodatni zahtjev u određenoj kategoriji proizvoda koji je primljen prije dovršetka prve ovjere, tijelo za ovjeru na pojedinačnoj osnovi određuje je li potrebno primjenjivati posebne postupke i nadzor te u kojoj mjeri.
- 4.4.2.3. Odbor za nadzor certifikacije redovito mjeri, prati i revidira učinkovitost provedbe navedenih načela, s pomoću mjerila opisanih u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.4.3. Osnova za certifikaciju
- 4.4.3.1. U svrhu izdavanja certifikata tipa tijelo za ovjeru uzima u obzir standarde plovidbenosti sličnog vlastitog proizvoda koji su na snazi na datum zahtjeva za certifikat koji je odredilo tijelo za certificiranje, dopunjeno dodatnim tehničkim uvjetima, ako je primjenjivo, kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.4.3.2. Zahtjevi u području zaštite okoliša koji se upotrebljavaju tijekom postupka ovjere certifikata tipa primjenjivi su važeći zahtjevi stranke tijela za ovjeru na datum zahtjeva za ovjeru poslanog tijelu za ovjeru.
- 4.4.3.3. Tijelo za ovjeru određuje, ako je primjenjivo:
- (a) iznimke u primjenjivim standardima;
 - (b) odstupanja od primjenjivih standarda;
 - (c) kompenzacijske faktore koji nude jednakovrijednu razinu sigurnosti kada ne postoji usklađenost s primjenjivim standardima.
- 4.4.3.4. Tijelo za ovjeru određuje sve posebne uvjete koji se primjenjuju ili su namijenjeni za primjenu ako povezana oznaka o plovidbenosti ne sadržava primjerene ili odgovarajuće sigurnosne standarde za proizvod zato što:
- (a) proizvod ima nova ili neuobičajena svojstva projekta u odnosu na prakse projekta na kojima se temelji primjenjiva oznaka o plovidbenosti; ili
 - (b) predviđena je namjena proizvoda nekonvencionalna; ili
 - (c) iskustvo s drugim sličnim proizvodima u službi ili proizvodima koji imaju slična svojstva projekta pokazalo je da bi moglo nastupiti stanje opasnosti.
- 4.4.3.5. Pri određivanju iznimki, odstupanja, kompenzacijskih faktora ili posebnih uvjeta, tijelo za ovjeru uzima u obzir navedena određivanja tijela za certificiranje i neće biti zahtjevnije prema proizvodima koje treba ovjeriti nego što bi bilo prema svojim sličnim proizvodima. Tijelo za ovjeru obavješćuje tijelo za certificiranje o takvim iznimkama, odstupanjima ili posebnim uvjetima.
- 4.4.4. Postupak certificiranja projekta
- 4.4.4.1. Tijelo za certificiranje osigurava da tijelo za ovjeru primi sve relevantne podatke i informacije kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima koje su potrebne da se tijelo za ovjeru upozna i ostane upoznato s projektom i certificiranjem aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva koji podliježu ovjeri.
- 4.4.4.2. Tijelo za ovjeru izdaje certifikat tipa za zrakoplov, motor ili propeler kada:
- (a) tijelo za certificiranje izdalo je svoj certifikat;
 - (b) tijelo za certificiranje potvrdi tijelu za ovjeru da je proizvod u skladu s osnovom za certifikaciju kako je opisano u stavku 4.4.3.;

- (c) riješena su sva pitanja koja su se pojavila tijekom postupka ovjere koji provodi tijelo za ovjeru; i
 - (d) podnositelj ispuni sve dodatne administrativne zahtjeve kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.4.4.3. Podnositelj čuva na raspolaganju za tijelo za certificiranje sve relevantne informacije o projektu, nacрте i izvješća o ispitivanju, uključujući evidenciju o inspekcijskim pregledima za certificirani proizvod, kako bi ishodio i zadržao ovjereni certifikat projekta u skladu s odredbama ovog Priloga te stavio na raspolaganje informacije potrebne za kontinuiranu plovidbenost i usklađenost proizvoda s primjenjivim zahtjevima u području zaštite okoliša.
- 4.4.5. Postupak ovjere i automatskog prihvatanja
- 4.4.5.1. Tijelo za ovjeru automatski prihvaća ili ovjerava certifikate projekta koje je izdalo tijelo za certificiranje ili su u postupku izdavanja.
- (a) Za certifikate koje je potrebno ovjeriti tijelo za ovjeru izdaje vlastiti certifikat u okviru postupka ovjere s razmjernom razinom uključenosti kako je određeno u skladu s načelima stavka 4.4.2. i navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
 - (b) Za certifikate koji podliježu automatskom prihvatanju tijelo za ovjeru priznaje i prihvaća certifikate tijela za certificiranje bez tehničkih ispitivanja ili ovjere. U tom slučaju tijelo za ovjeru priznaje certifikat tijela za certificiranje kao jednakovrijedan vlastitom certifikatu izdanom u skladu s vlastitim zakonodavstvom i postupcima. Tijelo za ovjeru ne izdaje vlastiti odgovarajući certifikat.
- 4.4.5.2. Podložno odredbama stavka 4.4.2., postupak ovjere kako je naveden u tehničkim provedbenim postupcima temelji se u najvećoj mogućoj izvedivoj mjeri na tehničkim evaluacijama, ispitivanjima, inspekcijskim pregledima i certifikacijama usklađenosti koje je proveo drugi tehnički predstavnik.
- 4.4.5.3. Načini prihvatanja i ovjere certifikata navedeni su u stavku 9. ovog Priloga (Dodatak 1. – Načini prihvatanja i ovjere certifikata).
- 4.4.6. Prijenos certifikata
- 4.4.6.1. U slučaju da nositelj certifikata projekta prenese certifikat na drugi subjekt, tehnički predstavnik odgovoran za certifikat projekta bez odgode obavješćuje drugog tehničkog predstavnika o prijenosu i primjenjuje dogovoreni postupak u slučaju prijenosa certifikata kako je određeno u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.4.7. Operativni zahtjevi povezani s projektom
- 4.4.7.1. Tehnički predstavnici osiguravaju da se tijekom postupka ovjere i kada je to potrebno razmjenjuju podaci i informacije o operativnim zahtjevima povezanim s projektom.
- 4.4.7.2. Podložno dogovoru tehničkih predstavnika, tijelo za ovjeru za neke operativne zahtjeve povezane s projektom može prihvatiti izjavu o sukladnosti tijela za certificiranje.
- 4.4.8. Operativni dokumenti i podaci povezani s tipom
- 4.4.8.1. Tijelo za certificiranje odobrava ili prihvaća neke skupove operativnih dokumenata i podataka za određeni tip, uključujući podatke o operativnoj prikladnosti u sustavu

Europske unije i izvješća o evaluaciji zrakoplova u kineskom sustavu koje su nositelji certifikata tipa stavili na raspolaganje.

4.4.8.2. Tijelo za ovjeru može te operativne dokumente i podatke automatski prihvatiti ili potvrditi, kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima.

4.4.9. Istodobna certifikacija

4.4.9.1. Moguća je upotreba istodobne certifikacije kada se tako međusobno dogovore podnositelj i oba tehnička predstavnika, prema potrebi i kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima. Oba tehnička predstavnika prepoznaju moguće prednosti tog postupka.

4.5. Proizvodnja

4.5.1. S obzirom da se sustavi koje stranke imaju za proizvodnju proizvoda za civilno zrakoplovstvo smatraju dovoljno usporedivima, stranka uvoznica prihvaća certifikaciju proizvodnje i sustav nadzora druge stranke unutar područja primjene ovog Priloga, podložno odredbama stavaka od 4.5.2. do 4.5.10.

4.5.2. Podložno odredbama stavaka 4.5.4. i 4.5.5. osim ako je drukčije dogovoreno između tehničkih predstavnika, tehnički predstavnik stranke uvoznice ne izdaje odobrenje za proizvodnju proizvođaču koji se primarno nalazi u stranci izvoznici.

4.5.3. Odredbe stavka 4.5.1. primjenjuju se i:

- (a) ako je treća zemlja nositelj dužnosti države projekta, pod uvjetom da je nadležno tijelo stranke izvoznice odredilo i izvršava postupke s tijelom države projekta radi upravljanja sučeljem između nositelja certifikata projekta i nositelja odobrenja za proizvodnju;
- (b) na proizvodnju dijelova i uređaja nositelja samostalnog odobrenja za proizvodnju koji se primarno nalazi izvan državnih područja stranaka;
- (c) podložno provjeri tehničkih predstavnika na pojedinačnoj osnovi, za proizvodnju motora i propelera nositelja samostalnog odobrenja za proizvodnju koji se primarno nalazi izvan državnih područja stranaka.

4.5.4. Stranke su suglasne da se odobrenje za proizvodnju koje je izdalo nadležno tijelo stranke izvoznice organizacijama koje se primarno nalaze na državnom području te stranke i prihvaćeno je u skladu s odredbama stavka 4.5.1. može proširiti tako da uključuje proizvodne pogone i objekte koji se nalaze na državnom području druge stranke ili državnom području treće zemlje, bez obzira na pravni status tih proizvodnih pogona i objekata i bez obzira na tip aeronautičkih proizvoda proizvedenih u tim pogonima. Nadležno tijelo države izvoznice u tom je slučaju odgovorno za nadzor tih proizvodnih pogona i objekata, a stranka uvoznica ne izdaje svoj certifikat za isti proizvod.

4.5.5. Dogovori tehničkih predstavnika o nadzoru proizvodnje u proizvodnim pogonima i objektima na državnom području druge stranke u trenutku stupanja Sporazuma na snagu ne mijenjaju se bez suglasnosti obaju tehničkih predstavnika.

4.5.6. Tehnički predstavnici na pojedinačnoj osnovi provjeravaju samostalno odobrenje za proizvodnju koje je proizvodnim organizacijama na državnom području jedne od stranaka izdao tehnički predstavnik druge stranke i koje je važeće u trenutku stupanja

na snagu Sporazuma. Neka odobrenja za proizvodnju mogu se otkazati u razumnom roku uz savjetovanje s nositeljima tih odobrenja.

- 4.5.7. U slučajevima kada nadležno tijelo jedne od stranaka regulira nositelja odobrenja za proizvodnju, a nadležno tijelo druge stranke regulira nositelja certifikata projekta, tehnički predstavnici uspostavljaju postupke kojima se određuju odgovornosti svake stranke za upravljanje sučeljem između nositelja certifikata projekta i nositelja odobrenja za proizvodnju.
- 4.5.8. U svrhu izvoza aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva u okviru ovog Priloga, kada nositelj certifikata projekta i proizvodna organizacija nisu isti pravni subjekt, nositelj certifikata projekta dogovara odgovarajuće aranžmane s proizvodnom organizacijom da bi se osigurala zadovoljavajuća koordinacija između proizvodnje i projekta te odgovarajuća potpora za kontinuiranu plovidbenost aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva.
- 4.5.9. U službenom glasilu tehničkih predstavnika Europske unije objavljuje se i redovito ažurira popis kineskih nositelja odobrenja za proizvodnju, uključujući nositelje odobrenja naredbe o kineskim tehničkim standardima, čiju proizvodnju prihvaća Europska unija.
- 4.5.10. Tehnički predstavnici na pojedinačnoj osnovi razmatraju proizvode proizvedene u skladu sa zahtjevima „proizvodnje na osnovi certifikata tipa” u kineskom regulatornom sustavu zrakoplovstva ili u skladu s postupkom „proizvodnje bez odobrenja proizvodne organizacije” u regulatornom sustavu zrakoplovstva Europske unije.

4.6. Izvozni certifikati i obrasci

4.6.1. Obrasci

4.6.1.1. Obrasci stranke izvoznice su:

- (a) kada je Kina stranka izvoznica: obrazac AAC-157 CAAC-a za nove i rabljene zrakoplove i obrazac AAC-038 za ostale nove proizvode;
- (b) kada je Europska unija stranka izvoznica: obrazac 27 EASA-e za nove i rabljene zrakoplove i obrazac 1 EASA-e za ostale nove proizvode.

4.6.2. Novi zrakoplovi

- 4.6.2.1. Kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, nadležno tijelo stranke izvoznice ili odobrena proizvodna organizacija, kako je primjenjivo, izdaje svjedodžbu o plovidbenosti za izvoz (obrazac 157 CAAC-a ili 27 EASA-e) kojom se potvrđuje da takav zrakoplov:
 - (a) sukladan je projektu tipa koji je odobrila stranka uvoznica u skladu s ovim Prilogom;
 - (b) primjeren je za sigurnu upotrebu, uključujući usklađenost s primjenjivim direktivama o plovidbenosti stranke uvoznice, u skladu s dostavljenim informacijama te stranke; i
 - (c) ispunjava sve dodatne zahtjeve koje propisuje stranka uvoznica u skladu s dostavljenim informacijama te stranke.

- 4.6.2.2. Stranka uvoznica za nove zrakoplove prihvaća svjedodžbu o plovidbenosti za izvoz stranke izvoznice u skladu s odredbama stavka 4.5. ovog Priloga.
- 4.6.3. Rabljeni zrakoplovi
- 4.6.3.1. Za rabljeni zrakoplov kojem je certifikat projekta dodijelila stranka uvoznica, nadležno tijelo države u kojoj je zrakoplov registriran i iz koje se izvozi izdaje svjedodžbu o plovidbenosti za izvoz kojom se potvrđuje da je:
- (a) sukladan je projektu tipa koji je odobrila stranka uvoznica u skladu s ovim Prilogom;
 - (b) primjeren za sigurnu upotrebu, uključujući usklađenost sa svim primjenjivim direktivama o plovidbenosti stranke uvoznice, u skladu s dostavljenim informacijama te stranke;
 - (c) tijekom životnog vijeka primjereno održavan uz odobrene postupke i metode, što je vidljivo iz dnevnika i dokumentacije o održavanju; i
 - (d) ispunjava sve dodatne zahtjeve koje propisuje stranka uvoznica u skladu s dostavljenim informacijama te stranke.
- 4.6.3.2. Rabljeni zrakoplovi mogu se izvoziti samo ako postoji nositelj certifikata tipa ili ograničenog certifikata tipa / certifikata tipa za ograničene kategorije koji podržava kontinuiranu plovidbenost tog zrakoplova.
- 4.6.3.3. Za rabljene zrakoplove proizvedene u skladu s vlastitim sustavom za nadzor proizvodnje, svaka stranka prihvaća na zahtjev pomoći drugoj stranci pri pribavljanju podataka i informacija u vezi s:
- (a) konfiguracijom zrakoplova u trenutku kada je napustio pogone proizvođača; i
 - (b) naknadnim odobrenim promjenama i popravcima zrakoplova.
- 4.6.3.4. Stranka uvoznica može zatražiti dokumentaciju o inspekcijskim pregledima i održavanju kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.6.3.5. Ako nadležno tijelo stranke izvoznice nije u mogućnosti ispuniti sve zahtjeve navedene u stavku 4.6.3.1. ili 4.6.3.3. tijekom postupka procjene statusa plovidbenosti rabljenog zrakoplova za izvoz, ono čini sljedeće:
- (a) obavješćuje nadležno tijelo stranke uvoznice,
 - (b) s nadležnim tijelom stranke uvoznice koordinira njihovo prihvaćanje ili odbijanje iznimaka u primjenjivim zahtjevima kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima; i
 - (c) dokumentira sve prihvaćene iznimke pri izvozu proizvoda.
- 4.6.4. Novi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva osim cijelog zrakoplova
- 4.6.4.1. Kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, nadležno tijelo stranke izvoznice ili odobrena proizvodna organizacija, kako je primjenjivo, izdaje oznaku odobrenja plovidbenosti (obrazac 038 CAAC-a ili 1 EASA-e) kojom se potvrđuje da novi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva (osim cijelog zrakoplova):
- (a) sukladan je podacima o projektu koje je odobrila stranka uvoznica;
 - (b) primjeren je za sigurnu upotrebu; i
 - (c) ispunjava sve dodatne zahtjeve koje propisuje stranka uvoznica u skladu s dostavljenim informacijama te stranke.

- 4.6.4.2. Stranka uvoznica prihvaća oznaku odobrenja plovidbenosti stranke izvoznice u skladu s odredbama stavka 4.5. ovog Priloga.

4.7. Kontinuirana plovidbenost

- 4.7.1. Tehnički predstavnici obvezni su poduzeti mjere i ukloniti nesigurne uvjete za proizvode za koje su oni tijelo za certificiranje.
- 4.7.2. Nadležno tijelo jedne stranke u pogledu aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva projektiranih ili proizvedenih u skladu s vlastitim projektom ili vlastitim sustavom proizvodnje pomaže na zahtjev nadležnom tijelu druge stranke pri određivanju svih radnji koje se smatraju neophodnima za kontinuiranu plovidbenost proizvoda.
- 4.7.3. Kada poteškoće pri održavanju ili drugi potencijalni sigurnosni problemi utječu na proizvod obuhvaćen ovim Prilogom i dovedu do ispitivanja koje provodi tijelo za certificiranje, tehnički predstavnik druge stranke na zahtjev podržava to ispitivanje i prosljeđuje važne informacije koje su dostavili regulirani subjekti predstavnika o otkazivanjima, nepravilnom funkcioniranju i kvarovima ili drugim poteškoćama koje utječu na proizvod.
- 4.7.4. Smatra se da obveze izvješćivanja nositelja certifikata tijelu nadležnom za certificiranje i sustav razmjene informacija utvrđen ovim Prilogom ispunjavaju obveze svakog nositelja certifikata o prijavi kvarova, neispravnosti, nedostataka ili drugih poteškoća tijelu za ovjeru.
- 4.7.5. Aktivnosti za uklanjanje nesigurnih uvjeta i razmjenu sigurnosnih informacija navedenih u stavcima od 4.7.1. do 4.7.4. opisane su u tehničkim provedbenim postupcima.
- 4.7.6. Tehnički predstavnik jedne stranke obavještuje tehničkog predstavnika druge stranke o svim obveznim informacijama o kontinuiranoj plovidbenosti u pogledu aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva projektiranih ili proizvedenih u skladu s nadzornim sustavom jedne stranke i koji su unutar područja primjene ovog Priloga.
- 4.7.7. Sve promjene statusa svjedodžbe o plovidbenosti koju izdaje tehnički predstavnik bilo koje stranke pravodobno se šalju tehničkom predstavniku druge stranke.

5. KVALIFIKACIJA NADLEŽNIH TIJELA

5.1. Zahtjevi za kvalifikaciju za prihvaćanje nalaza i certifikata

- 5.1.1. Svaka stranka održava strukturiran i učinkovit sustav certifikacije i nadzora za različite aktivnosti unutar područja primjene ovog Priloga, uključujući:
- (a) pravnu i regulatornu strukturu, kojom se posebice omogućuju regulatorne ovlasti nad reguliranim subjektima;
 - (b) organizacijsku strukturu, među ostalim s jasnim opisom odgovornosti;

- (c) dostatne resurse, uključujući osoblje s odgovarajućim kvalifikacijama i primjerenim znanjem, iskustvom i obukom;
- (d) odgovarajuće procese dokumentirane u politikama i postupcima;
- (e) dokumentaciju i evidencije;
- (f) utvrđeni program inspekcijskih pregleda koji osigurava ujednačenu razinu provedbe regulatornog okvira među različitim komponentama sustava nadzora.

5.2. Početna i daljnja kvalifikacija nadležnih tijela

5.2.1. Početna kvalifikacija nadležnih tijela

- 5.2.1.1. Smatra se da nadležna tijela navedena u stavku 5.2.1.3. ispunjavaju zahtjeve navedene u stavku 4.1. u skladu s odredbama stavka 5.1. kao rezultat postupka izgradnje povjerenja pokrenutog prije potpisivanja Sporazuma.
- 5.2.1.2. Posebice na temelju početnih uzajamnih procjena obje su stranke zaključile da su u trenutku potpisivanja Sporazuma njihovi sustavi za sigurnosni nadzor dovoljno kompatibilni da omogućuju sklapanje ovog Priloga.
- 5.2.1.3. Stranke su se složile da će se u pogledu projekta i proizvodnje razine oslanjanja na certifikate, odobrenja i nalaze o sukladnosti tijekom postupaka prihvatanja i ovjere nadležnog tijela u skladu s ovim Prilogom razlikovati tijekom prijelaznog razdoblja.
- 5.2.1.4. Ponovljena procjena između stranaka nastavlja se kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima.

5.2.2. Daljnja kvalifikacija nadležnih tijela

- 5.2.2.1. Tehnički predstavnici redovito procjenjuju usklađenost nadležnih tijela druge stranke sa zahtjevima za kvalifikacije navedenima u stavku 5.1. da bi se održalo povjerenje u sustave druge stranke.
- 5.2.2.2. Načini tih kontinuiranih uzajamnih procjena utvrđeni su u tehničkim provedbenim postupcima.
- 5.2.2.3. Nadležna tijela provode te procjene i osiguravaju da regulirani subjekti omogućuju pristup tehničkim predstavnicima obiju stranaka.
- 5.2.2.4. Ako jedan tehnički predstavnik smatra da tehnička kompetencija nadležnog tijela više nije prikladna ili da je potrebno suspendirati prihvatanje nalaza i certifikata koje je izdalo nadležno tijelo, tehnički predstavnici savjetuju se radi određivanja korektivnih mjera.
- 5.2.2.5. Ako međusobno prihvatljivim mjerama nije ponovno uspostavljeno povjerenje, tehnički predstavnik može uputiti predmet Odboru za nadzor certifikacije.
- 5.2.2.6. Ako se predmet ne riješi na razini Odbora za nadzor certifikacije, svaka stranka može uputiti predmet zajedničkom odboru u skladu s člankom 15. Sporazuma i stavkom 3.2.2. ovog Priloga.

6. KOMUNIKACIJA

- 6.1. Sva komunikacija između nadležnih tijela obavlja se na engleskom jeziku, uključujući dokumentaciju kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
- 6.2. Tehnički predstavnici mogu prihvatiti iznimke na pojedinačnoj osnovi.

7. TEHNIČKA SAVJETOVANJA

- 7.1. Tehnički predstavnici savjetovanjem rješavaju pitanja povezana s provedbom ovog Priloga u skladu s člankom 15. ovog Sporazuma.

- 7.2. Tehnički predstavnici poduzimaju sve kako bi riješili pitanja na najnižoj mogućoj tehničkoj razini koristeći se postupkom navedenim u tehničkim provedbenim postupcima prije prosljeđivanja pitanja zajedničkom odboru.

8. POTPORA ZA AKTIVNOSTI CERTIFIKACIJE

- 8.1. Nadležna tijela mogu na zahtjev i nakon zajedničkog dogovora te u skladu s dostupnim resursima uzajamno pružiti tehničku podršku, podatke te informacije u okviru aktivnosti nadzora certificiranja i kontinuirane plovidbenosti koje su povezane s certificiranjem projekta, proizvodnje i zaštite okoliša. Postupak za pružanje takve podrške opisan je u tehničkim provedbenim postupcima.
- 8.2. Podrška zatražena i pružena na temelju stavka 8.1. ne utječe na druge obveze razmjene podataka i informacija navedene u ovom Prilogu.
- 8.3. Kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima, podrška može uključivati ali nije ograničena na sljedeće:
- (a) utvrđivanje sukladnosti;
 - (b) praćenje i nadzor.
- 8.4. Podrška se također može zatražiti pri uvozu rabljenih zrakoplova prethodno izvezenih iz bilo koje od stranaka. Nadležno tijelo svake stranke može pomoći nadležnom tijelu druge stranke pri prikupljanju informacija o konfiguraciji zrakoplova u trenutku izvoza.

9. DODATAK 1. – NAČINI PRIHVAĆANJA I OVJERE CERTIFIKATA

9.1. Certifikati izdani u okviru regulatornog sustava Europske unije

Certifikat	Prihvaćanje / ovjera	Napomena
Certifikat tipa koji je izdalo nadležno tijelo Europske unije	ovjera	Ovjera se provodi u skladu s načelima razine uključenosti kako je opisano u stavku 4.4.2. ovog Priloga i tehničkim provedbenim postupcima. Kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, neki se podaci automatski prihvaćaju, posebice: a) letački priručnik zrakoplova; b) priručnik za ugradnju motora (za certifikat tipa za motor); c) zahtjev za ograničenje plovidbenosti (uključujući upute za ograničenje plovidbenosti i zahtjeve za održavanje certifikata); d) priručnik za strukturalne popravke; e) upute za kontinuiranu plovidbenost sustava električnih kabela i priključaka; f) priručnik za uravnoteživanje težine.
Dodatni certifikat tipa koji je izdalo nadležno tijelo EU-a, Značajne veće izmjene koje je odobrilo nadležno tijelo EU-a	ovjera	Značajan dodatni certifikat tipa, značajna veća izmjena: ovjera se provodi u skladu s načelima razine uključenosti kako je opisano u stavku 4.4.2. ovog Priloga i tehničkim provedbenim postupcima. Neki značajni dodatni certifikati tipa ili značajne veće izmjene kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima ovjeravaju se u okviru pojednostavnjenog postupka ovjere ograničenog na tehničko upoznavanje bez sudjelovanja tijela za ovjeru u aktivnostima dokazivanja usklađenosti. Neznačajan dodatni certifikat tipa: ovjera u okviru administrativnog postupka opisanog u tehničkim provedbenim postupcima.
Neznačajne veće izmjene i veći popravci	automatsko prihvaćanje	
Odobrenje naredbe o tehničkim standardima koje	ovjera	Ovjera u okviru administrativnog postupka opisanog u tehničkim provedbenim postupcima.

Certifikat	Prihvaćanje / ovjera	Napomena
je izdalo nadležno tijelo EU-a		
Manje izmjene i popravci koje je odobrilo nadležno tijelo EU-a ili organizacija odobrena u skladu s pravom EU-a	automatsko prihvaćanje	

9.2. Certifikati izdani u okviru kineskog regulatornog sustava

Certifikat	Prihvaćanje	Napomena
Certifikat tipa koji je izdao kineski tehnički predstavnik	ovjera	Postupak ovjere u skladu s načelima razine uključenosti kako je opisano u stavku 4.4.2. Priloga i tehničkim provedbenim postupcima.
Dodatni certifikat tipa koji je izdao kineski tehnički predstavnik Veće izmjene i popravci koje je odobrilo kinesko nadležno tijelo	ovjera	Postupak ovjere u skladu s načelima razine uključenosti kako je opisano u stavku 4.2.2. Priloga i tehničkim provedbenim postupcima
Odobrenje naredbe o tehničkim standardima koje je izdalo kinesko nadležno tijelo	ovjera	Postupak ovjere u skladu s načelima razine uključenosti kako je opisano u stavku 4.4.2. Priloga i tehničkim provedbenim postupcima. Neka odobrenja naredbe o tehničkim standardima kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima ovjeravaju se u okviru pojednostavnjenog postupka ovjere ograničenog na tehničko upoznavanje bez sudjelovanja tijela za ovjeru u aktivnostima dokazivanja usklađenosti.
Manje izmjene i popravci koje je odobrilo kinesko nadležno tijelo	automatsko prihvaćanje	

9.3. Provedbene odredbe

- 9.3.1. Administrativni postupak opisan u prethodnoj tablici ne podrazumijeva tehničko ispitivanje: kada tijelo za ovjeru primi potpun paket za prijavu, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, to tijelo izdaje ovjereni certifikat u roku od najviše tri (3) do pet (5) tjedana ovisno o složenosti proizvoda.
- 9.3.2. Tijelo za certificiranje u skladu s kriterijima i definicijama navedenima u ovom Prilogu i tumačenima u skladu s primjenjivim pravilima i postupcima nadležnog tijela za certificiranje utvrđuje vrstu klasifikacije (manja / veća i značajna / neznajna).
- 9.3.3. Pri utvrđivanju jesu li određeni dodatni certifikat tipa ili veća izmjena značajni ili neznajni tijelo za certificiranje razmatra izmjenu u kontekstu svih prethodnih relevantnih izmjena projekta i svih povezanih revizija primjenjivih certifikacijskih specifikacija koje su uključene u certifikat tipa proizvoda. Izmjene koje ispunjavaju jedan od sljedećih kriterija automatski se smatraju značajnima:
 - (a) opća konfiguracija ili načela konstruiranja nisu zadržani;
 - (b) pretpostavke korištene za certifikaciju proizvoda koji se mijenja više nisu na snazi.